

Република Србија
МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА
И ЕНЕРГЕТИКЕ

Број: 003947791 2025 14820 010 000 017 001

Датум: 31.10.2025. године

Београд

ХИТНО

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
-Госпођа Сара Павков, министарка-

Немањина 22-26
11100 Београд

Поштована госпођо Павков,

Обавештавамо Вас да је Министарство рударства и енергетике припремило Предлог Програма оставривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године, за период од 2026.године до 2028.године (у даљем тексту Програм) и Извештај о стратешкој процени утицаја Програма на животну средину.

Предлог Програма је припремљен на основу мера и политика дефинисаних Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године („Службени гласник РС”, број 94/24) и Интегрисаним националним енергетским и климатским планом Републике Србије до 2030.године са визијом до 2050.године („Службени гласник РС”, број 70/24) и представља већ утврђене и усвојене политике и мере које је потребно реализовати у наредне три године односно периоду 2026-2028.година.

Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године и Интегрисани национални енергетски и климатски план Републике Србије до 2030.године са визијом до 2050.године заједно са релевантним Извештајима о стратешкој процени утицаја на животну средину су били предмет јавних и прекограничних консултација. Како је у процесу прекограничних консултација на Стратегију развоја енергетике Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године и пратећи Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину, Румунија изразила интересовање за прекограничне консултације и за Програм и Извештај о стратешкој процени утицаја Програма на животну средину, достављамо Вам у прилогу допис за Румунију на српском и енглеском језику, попуњен формулар и енглеске и српске верзије Програма и Извештаја о стратешкој процени утицаја Програма на животну средину, и молимо да доставите наведена документа Румунији и затражите мишљење. Сва документација је достављена и електронским путем Сектору за управљање у животној средини, Групи за стратешке процене утицаја на животну средину.

Молимо да нас обавестите о времену отпочињања процеса прекограничних консултација у Румунији. Контакт особа у Министарству рударства и енергетике је Биљана Рамић (biljana.ramic@mre.gov.rs).

Прилог: као у тексту

С поштовањем

Република Србија
Министарство рударства
и енергетике
Немањина 22-26
11000 Београд

Republic of Serbia
Ministry of Mining
and Energy
22-26, Nemanjina Str.
11000 Belgrade

Tel: +381 (0)11 3604 461 *<http://www.mre.gov.rs/>

Број: 002784047 2024 14820 010 000 017 001

Датум: 31.10.2025. године

Поштована госпођо Бузоиану,

Примили смо Ваше писмо - Ваш реф. бр.: DGEICPSC/28739/27.08.2024, које садржи коментаре на нацрт Стратегије развоја енергетског сектора Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године (у даљем тексту: Стратегија енергетике) и релевантан Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину (у даљем тексту: СЕА) припремљене током процеса прекограничних консултација.

У овом писму, Министарство животне средине, вода и шума Румуније изразило је интересовање за учешће у прекограничним консултацијама о Програму за спровођење Стратегије развоја енергетског сектора Републике Србије за период до 2040. године са пројекцијама за период до 2050. године, за период од 2026. до 2028. године (у даљем тексту: Програм) и релевантној СЕА. Имајући то у виду, у прилогу овог писма налази се релевантна документација на енглеском језику у вези са Програмом и СЕА коју достављамо на Ваше разматрање.

У вези са Вашим коментарима примљеним у процесу прекограничних консултација о Енергетској стратегији и СЕА, желимо да Вас обавестимо о следећем:

Што се тиче коментара на Стратегију енергетике, осврнули сте се на већину пројеката, посебно на изградњу ХЕ Ђердап 3 и Трансбалканског електроенергетског коридора. Подсећате, Конвенција између Владе Румуније и Савезне владе Савезне Републике Југославије о раду и одржавању хидроенергетских система Ђердап I и Ђердап II, утврђује услове под којима се могу користити системи Ђердап I и Ђердап II, као јединствен хидроенергетски и навигациони систем.

У вези са овим коментарима, Министарство рударства и енергетике указује да се у поглављу 7 Стратегије енергетике наводи да два поменута пројекта подразумевају регионалну сарадњу са Румунијом, као и процену прекограничног утицаја. Сходно томе, српска страна ове пројекте може да реализује само у блиској сарадњи са Румунијом, а за то је потребна додатна документација.

Ms DIANA-ANDA BUZOIANU, MINISTER

MINISTRY OF ENVIRONMENT, WATERS AND FORESTS

BVD. LIBERTĂȚII NR. 12, SECTOR 5,

BUCUREȘTI

ROMANIA

Сматрали сте да су потребне детаљне техничке расправе и детаљне анализе, као и формирање техничких радних група, које ће анализирати све импликације електране Ђердап 3, импликације како на нивоу тренутне производње енергије тако и на пловидби.

У писму је наведено да би изградња две планиране хидроелектране (Бистрица и Ђердап) са пумпним акумулационим резервоарима позитивно утицала на подстицање привредног развоја, смањење зависности од увоза енергије и повећање коришћења обновљивих извора енергије. Може доћи до негативног утицаја на хидролошки режим водотока и ихтиофауне. Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2040. године, са пројекцијама до 2050. године, не даје довољно техничких информација на основу којих би се могао утврдити утицај будућих инвестиција на еколошки фактор воде, односно у документу није приказано. одговарајућу еколошку класификацију.

Узимајући у обзир недостатак техничких детаља, националне власти не могу да процене утицај на безбедан рад НЕ Чернавода, односно да утврде утицај на капацитет за обезбеђивање расхладне воде за блокове у изградњи/у раду на локацији НЕ Чернавода. Надлежни наглашавају да било каква хидротехничка градња на Дунаву (укључујући Ђердап 3) не сме негативно да утиче на расхладни ток за истовремени рад 4 нуклеарна реактора НЕ Чернавода.

Одговор: Обавештавамо Вас да је Стратегија енергетике ревидирана са изјавом о потреби поштовања билатералних споразума и међународних прописа. У вези са пројектно-техничком документацијом коју сте тражили, обавештавамо Вас да су до сада урађене Прелиминарна студија изводљивости и Хидролошка студија. Резултати ових студија достављени су надлежним министарствима Румуније. Напомињемо да је ово пројекат који се може реализовати само у блиској сарадњи две земље и захтеваће формирање заједничких тимова који ће сарађивати на овом пројекту. Поред тога, сви Пројекти представљени у нацрту Стратегије енергетике укључени су:

- у Стратегију развоја енергетског сектора до 2025. године са пројекцијама до 2030. године Републике Србије, коју је усвојила Скупштина Републике Србије у децембру 2015. године. Такође, ови пројекти су били део регионалне анализе и дискусије кроз припрему ПЕЦИ листе од стране Секретаријата Енергетске заједнице 2013. године (када је Србија предложила Ђердап 3 и Бистрицу), а ови разговори су се односили на струју, гас и нафтне мреже.

- у Интегрисани национални енергетски и климатски план Републике Србије до 2030. године са пројекцијама до 2050. године, усвојен од стране Владе Србије у јулу 2024. године. Интегрисани национални енергетски и климатски план Републике Србије до 2030. године са пројекцијама до 2050. године са приложеним СЕА извештајем такође је био предмет прекограничних консултација.

За све планиране капиталне енергетске објекте, као што су хидроелектране (посебно хидроелектране чија се изградња планира на истом водотоку), који могу имати синергијске и прекограничне утицаје, потребно је израдити одговарајућу планску документацију. Ови пројекти захтевају израду Стратешке процене утицаја на животну средину и израду Студије о процени утицаја на животну средину конкретног пројекта како би се заузео шири поглед на могуће утицаје на животну средину, са кумулативним, синергистичким и прекограничним утицајима, и дефинисали одговарајуће планирање и мере техничке заштите за ублажавање могућих негативних утицаја. Напомињемо да је Енергетска стратегија документ на националном нивоу и да детаљни описи пројекта и активности нису доступни у овој фази. Процес прекограничне процене утицаја на животну средину треба спровести у даљим фазама пројектне документације у складу са ЕСПОО конвенцијом.

У вези коментара у писму који се односе на Извештај СЕА достављамо следеће одговоре:

- Коментар: Анализом достављених докумената идентификована су четири циља са потенцијалним утицајем на здравље румунског становништва: Хидроелектрана Ђердап ИИИ (стр. 40), Прикључење на гасну мрежу преко интерконекције Моцрин-Арад (стр. 61), Трансбалкански електроенергетски коридор (стр. 41), ЦСЕ Северни коридор (стр. 41). За ова четири циља, СЕА извештај захтева информације о утицају на здравље људи, мере којима се обезбеђује адекватан ниво здравствене заштите опште популације и мере које се предузимају да се ограничи изложеност опште популације електромагнетним пољима од 0 Хз до 300 ГХз.

Одговор: Обавештавамо Вас да је коментар делимично прихваћен с обзиром на то да су у СЕА извештају наведени пројекти (број 2 – ХЕ Ћедап ИИИ, број 4 – преносни електроенергетски системи, број 14 – гасне интерконекције) оцењени применом вишеструких анализа критеријума у односу на специфичне циљеве СЕА, укључујући специфични циљ бр. 9 Смањити утицај енергетског сектора на здравље становништва. Ова анализа даје адекватне информације о утицају на здравље људи. Извештај СПЕ је допуњен предложеним мерама заштите.

- Коментар: У вези са тачком 6.2. Индикатори за праћење животне средине (стр. 76), са освртом на водну компоненту, анализа треба да обухвати и биолошке индикаторе у опсегу еколошких индикатора, с обзиром на њихову релевантност и значај у контексту анализе стања и утицаја на животну средину.

Одговор: Коментар је прихваћен. Додат је биолошки индикатор статуса воде који се користи за процену нивоа органског загађења. 5.

- Коментар: Узимајући у обзир информације о могућем значајном негативном прекограничном утицају на страни 62, табела Изградња ХЕ Бистрица (628 МВ) до 2032. године и ХЕ Ћедап 3 (1.800 МВ) до 2040. године, и на страни 64, табела Повећање удела ОИЕ (посебно ветра и сунца) у производњи електричне и топлотне енергије. У 2030. години минимални укупни инсталисани капацитет је 3,5 ГВ, а 2040. минимални укупни капацитет је 10,97 ГВ, сматрамо да би СЕА извештај требало да детаљно опише прекогранични утицај на заштићена природна подручја, биодиверзитет и хидролошки режим.

Одговор: Подсећамо да Извештај СЕА идентификује потенцијални негативан утицај наведених објеката у односу на 15 специфичних циљева СЕА и даје информације о одговарајућим општим мерама заштите животне средине. За детаљнију процену утицаја неопходно је поседовање техничко-технолошких карактеристика објеката, којих тренутно нема. Производња из будућих ХЕ и ОИЕ је само претпоставка, која ће се временом мењати како се реализација појединачних пројеката буде приближавала, а за сваки конкретни пројекат израђује се посебна пројектно техничка документација. Детаљнија разрада ће уследити кроз законом прописану процедуру за израду Стратешке процене утицаја на животну средину на нижим хијерархијским нивоима и студије о процени утицаја на животну средину у поступку издавања дозвола.

- Коментар: Потребне су додатне информације за попуњавање Одељка 9 – Закључци Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, како би се истакао могући утицај на животну средину и мере за смањење овог утицаја.

Одговор: Коментар је прихваћен. Текст у поглављу 9. Закључци Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину је ревидиран.

Министарство рударства и енергетике високо цени напоре вашег Министарства у циљу доприноса квалитету Енергетске стратегије Србије и релевантног Извештаја о СЕА и унапређењу сарадње између Србије и Румуније.

С поштовањем,

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Соња Влаховић
Соња Влаховић

Република Србија
Министарство рударства
и енергетике
Немањина 22-26
11000 Београд

Republic of Serbia
Ministry of Mining
and Energy
22-26, Nemanjina Str.
11000 Belgrade

Tel: +381 (0)11 3604 461 *<http://www.mre.gov.rs/>

No: 003947791 2025 14820 010 000 017 001
October 31th, 2025

Dear Minister, Ms Buzoianu,

We have received Your letter - Your Ref.: DGEICPSC/28739/27.08.2024, containing comments on the draft of the Energy Sector Development Strategy of Republic of Serbia until 2040 with Projections until 2050 (hereinafter: Energy Strategy) and the relevant Strategic Environmental Impact Assessment (hereinafter: SEA) prepared during the process of transboundary consultations.

In this letter, the Ministry of Environment, Waters and Forests of Romania expressed interest to participate in transboundary consultations on the Program for the implementation of the Energy Sector Development Strategy of Republic of Serbia until 2040 with Projections until 2050, for the period from 2026 until 2028 (hereinafter: the Program) and the relevant SEA.

In light of the above, please find attached the relevant documentation in English concerning the Program and the SEA for Your review and consideration.

Regarding Your comments received during the process of transboundary consultations on the Energy Strategy and the SEA, we would like to inform You of the following:

Regarding the comments on the Energy Strategy, You referred to the majority of the projects, in particular the construction of the PSHPP Đerdap 3 and the TransBalkan Electricity Corridor. You recall that the Convention between the Government of Romania and the Federal Government of the Federal Republic of Yugoslavia on the Operation and Maintenance of the Hydropower Systems Đerdap I and Đerdap II, establishes the conditions under which the Đerdap I and Đerdap II systems can be used as a single hydropower and navigation system.

Regarding these comments, the Ministry of Mining and Energy would like to note that in Chapter 7 of the Energy Strategy, it is stated that both of the above-mentioned projects involve regional cooperation with Romania, as well as a transboundary impact assessment. Consequently, the Serbian side can only implement these projects in close cooperation with Romania, and additional documentation will be required in this regard. You also noted that detailed technical discussions and analyses are required, as well as the establishment of technical working groups that will analyse all the implications of the Đerdap 3 power plant—both in terms of current energy production and navigation.

**Ms DIANA-ANDA BUZOIANU, MINISTER
MINISTRY OF ENVIRONMNET, WATERS AND FORESTS
BVD. LIBERTĂȚII NR. 12, SECTOR 5,
BUCUREȘTI
ROMANIA**

In the letter, it was stated that the construction of two planned hydroelectric power plants (Bistrica and Đerdap), both with pumped storage reservoirs, would have a positive impact by stimulating economic development, reducing dependence on energy imports, and increasing the use of renewable energy sources. However, there could be a negative impact on the hydrological regime of watercourses and *ichthyofauna*. The Energy Sector Development Strategy of the Republic of Serbia until 2040, with projections until 2050, does not provide sufficient technical information on the basis of which the impact of future investments on the ecological aspects of water could be determined, i.e. the document does not include an appropriate ecological classification.

Taking into account the lack of technical details, the national authorities cannot assess the impact on the safe operation of Cernavoda NPP, i.e. determine the impact on the capacity to provide cooling water for the units under construction/in operation at the Cernavoda NPP site. The competent authorities emphasize that any hydrotechnical construction on the Danube (including Đerdap 3) must not negatively affect the cooling flow required for the simultaneous operation of the 4 nuclear reactors at the Cernavoda NPP.

Regarding this comment, please note that the Energy Strategy has been revised to include a statement on the need to comply with bilateral agreements and international regulations. As for the project technical documentation You requested, we would like to inform You that the Preliminary Feasibility Study and the Hydrological Study have been completed. The results of these studies have been submitted to the competent ministries of Romania. We would also like to note that this is a project that can only be implemented in close cooperation between the two countries and will require the formation of joint teams to work on its development.

In addition, all Projects presented in the draft Energy Strategy have been included in the following:

- *Energy Sector Development Strategy of the Republic of Serbia until 2025, with projections until 2030* adopted by the National Assembly of the Republic of Serbia in December 2015. Furthermore, these projects were part of the regional analysis and discussions conducted during the preparation of the PECE list by the Energy Community Secretariat in 2013 (when Serbia proposed Đerdap 3 and Bistrica). These discussions covered electricity, gas, and oil networks.

- *Integrated National Energy and Climate plan of the Republic of Serbia until 2030, with projections until 2050*, adopted by the Government of Serbia in July 2024. The *Integrated National Energy and Climate Plan of the Republic of Serbia until 2030, with projections until 2050*, together with the accompanying SEA Report was also subject of Transboundary Consultations.

For all planned capital energy facilities, such as hydroelectric power plants (particularly those to be constructed on the same watercourse), which may have synergistic and cross-border impacts, appropriate planning documents must be prepared. These projects require the preparation of an Environmental Impact Assessment in order to provide a broader view of potential environmental impacts, including cumulative, synergistic and trans-boundary impacts, and to define appropriate planning and technical protection measures to mitigate possible negative impacts.

Please note that the Energy Strategy is a document at the national level, and detailed descriptions of projects and activities are not available at this stage. The process of cross-border environmental impact assessment will be carried out at later stages of project documentation, in accordance with the ESPOO Convention.

The responses to the comments in the letter referring to the SEA Report are as follows:

- Comment: From the analysis of the submitted documents, four objectives with potential impact on the health of the Romanian population, were identified: Hydroelectric Power Plant Đerdap III (page 40), Connection to the gas network through the Mokrin-Arad interconnection (page 61), Trans-Balkan Electricity Corridor (page 41), CSE Northern Corridor (page 41). For these four objectives, the SEA report requires information on the impact on human health, the measures to ensure an adequate level of health protection for the general population and measures taken to limit the exposure of the general population to electromagnetic fields from 0 Hz to 300 GHz.

Response: We would like to inform You that the comment is partially accepted, having in mind that in the SEA Report the listed projects (No. 2 – HPP Đerdap III, No. 4 – transmission power systems, No. 14 – gas interconnections) were evaluated using a multi-criteria analysis in relation to the specific objectives of the SEA, including Specific Objective No. 9: *Reduce the impact of the energy sector on the health of the population*. This analysis provides adequate information on the impact on human health. The SEA Report has been updated to include the proposed protection measures.

- Comment: Regarding point 6.2. Indicators for environmental monitoring (p. 76), with reference to the water component, the analysis should also include biological indicators in the range of environmental indicators, given their relevance and importance in the context of the analysis of the state and effects on the environment.

Response: The comment is accepted. A biological indicator of water quality has been added, which is used to assess the level of organic pollution. 5.

- Comment: Taking into consideration the information on the possible significant negative transboundary impact on page 62, table Construction of the Bistrica PSHP (628 MW) by 2032 and the Đerdap 3 PSHP (1,800 MW) by 2040, and on page 64, table Increasing the share of RES (especially wind and solar) in the production of electricity and heat. In 2030, the minimum total installed capacity is 3.5 GW, and in 2040, the minimum total capacity is 10.97 GW, we believe that the SEA report should describe in detail the transboundary impact on protected natural areas, biodiversity and the hydrological regime.

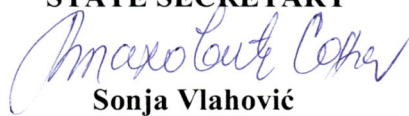
Response: We would like to kindly note that the SEA Report identifies the potential negative impact of the listed facilities in relation to the 15 specific objectives of the SEA and provides information on appropriate general environmental protection measures. For a more detailed impact assessment, it is necessary to obtain the technical and technological characteristics of the facilities, which are currently not available. The production from future HPPs and RES facilities represents an assumption that will be adjusted over time as the implementation of individual projects progresses and as separate project technical documentation is prepared for each specific project. A more detailed assessment will follow through the legally prescribed procedures for the preparation of the Strategic Environmental Assessments at lower hierarchical levels, as well as Environmental Impact Assessment studies within the permitting process.

- Comment: Additional information is required to complete Section 9 – Conclusions of the Strategic Environmental Assessment Report, in order to highlight the possible environmental impact and measures to reduce this impact.

Response: The comment is accepted. The text in Section 9 - Conclusions of the Strategic Environmental Assessment Report has been revised accordingly.

The Ministry of Mining and Energy highly appreciates the efforts of Your Ministry aimed at contributing to the quality of the Serbian Energy Strategy and Program, as well as the relevant SEA Report, and for enhancing cooperation between Serbia and Romania.

Sincerely,

STATE SECRETARY

Sonja Vlahović